

Handläggare
Fabian Lind
Telefon: 08-508 31 945
Paula Hägg
Telefon: 08-120 470 05**Till**
Kulturnämnden
2019-11-19

Uppdatering av programmet för upphandling och inköp (KS 2019/799). Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet föreslår att kulturnämnden beslutar:

1. Att godkänna och överlämna förvaltningarnas tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen
2. Att förklara beslutet omedelbart justerat

Robert Olsson
KulturdirektörLena Nilsson
Administrativ chef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen fick i samband med budget 2019 uppdraget att uppdatera Stockholms stads program för upphandling och inköp. Ett förslag på uppdatering av programmet har nu skickats ut på remiss. Stockholms stads program för inköp kommer när det antas av kommunfullmäktige att ersätta det tidigare Program för upphandling och inköp i Stockholms stad (dnr. 170-850/2015).

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet välkomnar att förslaget till nytt program för inköp har tagits fram. De mål som ställs för stadens inköpsorganisation och i förlängningen för de leverantörer som vill lämna anbud till staden, är förväntade med tanke på att staden är en stor inköpare inom den offentliga sektorn. Förvaltningen vill dock särskilt betona behovet av ytterligare vägledning kring avvägningar mellan olika inriktningsmål i inköpsprocessen.

Underlag för beslut

- Följebrev, Uppdatering av programmet för upphandling och inköp (KS 2019/799)
- Kopia av godkänt tjänsteutlåtande: Uppdatering av programmet för upphandling och inköp

- Stockholms stads program för inköp bilaga 1
- Klausul om meddelarfrihet och meddelarskydd bilaga 2
- Program för inköp ändringar mot 2015 bilaga 3

UTLÅTANDE

Ärendet/Remissen

Remiss från kommunstyrelsen, Rotel I, Uppdatering av programmet för upphandling och inköp (KS 2019/799) som inkom 2019-09-09. Remisstid till 2019-11-29.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av administrativa staben inom kulturförvaltningen med hjälp av utvecklingsstaben på Stadsarkivet.

Bakgrund och syfte

Kommunstyrelsen fick i samband med budget 2019 uppdraget att uppdatera Stockholms stads program för upphandling och inköp. Stockholms stads program för inköp ersätter tidigare Program för upphandling och inköp i Stockholms stad (170-850/2015) som därmed upphör att gälla i och med att det nya programmet antas av kommunfullmäktige.

Det nya programmet bygger till stor del på det gamla, men ändringar har gjorts inom ett antal områden. De främsta uppdateringarna har skett inom följande områden:

- Justering till kommunfullmäktiges nya inriktningsmål
- Betoning av att inköpsarbetet ska bidra till kostnadseffektivitet, en väl fungerande konkurrens och en mångfald av aktörer
- Mål för inköpsarbetet
- Benämningen av programmet
- Tillägg av kommunkoncernens gemensamma inköpsprocess och processramverk
- Betoning på frågor gällande miljö och klimat inom inköpsarbetet, inklusive djurskydd och etisk handel
- Fokus på samverkan inom kommunkoncernen gällande bland annat kategoribaserat arbetssätt
- Justering av obligatoriska roller/funktioner för samordning av inköpsarbetet i staden
- Giltighetstid för programmet

Stadens mål för inköpsarbetet är att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål genom att inköp sker utifrån följande mål:

- Rätt kvalitet utifrån verksamhetens behov
- Staden är en attraktiv avtalspart
- Kostnadseffektivitet

För att effektivisera inköpsarbetet i staden ska ett kategoristyrkt arbetssätt användas i den utsträckning och inom de kategorier som kommunfullmäktige fastställer. Kategoriarbetet bidrar till att stadens kompetens och resurser används på ett effektivt sätt samt att inköp lyfts till att bli en strategisk ledningsfråga.

För att dra nytta av stadens stora inköpsvolym ska möjligheten till samordning alltid prövas, exempelvis i form av gemensamma upphandlingar där så är lämpligt.

Det yttersta ansvaret för hela inköpsprocessen, för affärsmässigheten samt för efterlevnaden av lagstiftning och stadens styrdokument inom inköpsområdet ligger hos respektive nämnd och bolag. Varje nämnd och bolag ska bedriva ett aktivt och strategiskt arbete för att, utifrån kommunfullmäktiges mål, uppnå en ändamålsenlig och effektiv inköpsverksamhet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att de mål som ställs för stadens inköpsorganisation och i förlängningen för de leverantörer som vill lämna anbud till staden, är förväntade med tanke på att staden är en stor inköpare inom den offentliga sektorn. Programmet ligger dessutom väl i linje med den nationella upphandlingsstrategin.

Förvaltningen har dock några synpunkter och önskemål om förtydliganden.

I det tidigare programmet fanns följande text under rubriken Kommunfullmäktiges inriktningsmål:

Avvägningar mellan inriktningsmålen beror på vilken vara, tjänst eller entreprenad som upphandlas. Krav som ställs inom respektive målområde ska också noggrant analyseras utifrån eventuella konsekvenser avseende ekonomisk hållbarhet.

Många av de krav som förväntas ställas ser förvaltningen som kostnadsdrivande. Exempelvis sysselsättningskrav, d.v.s. att i upphandlingen verka för arbetsintegration med fokus på

målgrupper som står långt från arbetsmarknaden. Även miljökrav kan vara kostnadsdrivande. I det tidigare programmet gavs viss vägledning kring vilka avvägningar som ska göras, någon motsvarande vägledning finns inte i den version som nu föreslås. Flera av målområdena är något motsägelsefulla och en vägledning kring hur olika områden ska prioriteras gentemot varandra hade varit önskvärd. Förvaltningens synpunkter nedan avser främst målområdenas förhållande till varandra.

Under rubriken *Arbetsmiljö* anges:

I de upphandlingar där det bedöms nödvändigt med hänsyn till upphandlingens art, ska staden därför ställa krav på att leverantören, vid sin verksamhet i Sverige, säkerställer en god arbetsmiljö och goda anställningsvillkor för sina anställda i nivå med svensk lagstiftning.

Utöver att det bedöms som nödvändigt att ställa krav på god arbetsmiljö bör det också framgå att det måste bedömas förenligt med upphandlingslagstiftningen. De särskilda kontraktsvillkor som ställs ska nämligen ha anknytning till det som upphandlas och det är tveksamt till om god arbetsmiljö för leverantörens anställda kan anses ha sådan anknytning. Om sådana krav ändå ska ställas bör staden komma med metoder som vägleder hur uppföljning av arbetsmiljökravet ska bedömas och utföras på ett kostnadseffektivt sätt. Goda anställningsvillkor är en annan sak och behöver därför inte förtydligas. Det regleras särskilt i LOU att sådana krav får ställas.

Angående förhållandet mellan *En mångfald av aktörer och en väl fungerande konkurrens* och *Samverkan inom staden*:

Det framgår att det är viktigt att ett tillräckligt antal leverantörer väljer att lämna anbud och att hänsyn ska tas till små leverantörer. Samtidigt framgår det i stycket *Samverkan inom staden* att staden ska dra nytta av sina stora inköpsvolymmer genom samordning, där så är lämpligt. Här skulle vi önska ett förtydligande. Hur förhåller sig detta, att dra nytta av stora inköpsvolymmer och samordning, till ambitionen att ta hänsyn till små leverantörer? Att dela upp upphandlingar i mindre delar anses underlätta för små och medelstora leverantörer. Det finns till och med en skyldighet i LOU att överväga, och informera om sitt övervägande, att dela upp kontrakt. Här vill vi ha ett förtydligande av vilka av dessa målområden som ska anses ha företräde. Förvaltningen önskar också ett förtydligande av vad som här avses med "lämpligt", om det betyder att det är lämpligt

för staden, eller att det är lämpligt genom att det inte skulle försämra små leverantörers möjlighet att lämna anbud.

Sammantaget vill förvaltningen särskilt betona behovet av vägledning kring prioritering av olika målområden inom inköpsprocessen.

Bilagor

1. Följebrev Uppdatering av programmet för upphandling och inköp, KS 2019_799
2. Kopia av godkänt tjänsteutlåtande_ Uppdatering av programmet för upphandling och inköp
3. Stockholms stads program för inköp bilaga 1
4. Klausul om meddelarfrihet och meddelarskydd KS 2019-799 Bilaga 2
5. Program för inköp ändringar mot 2015 bilaga 3